Kirjallinen kysymys KK 113/2023 vp

Mikko Savola kesk ym.

Kirjallinen kysymys Suomen Ilmavoimien alkeislentokoulutuksen ja harjoitushävittäjäkoulutuksen nykytilasta ja tulevaisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Ilmavoimat hankki lokakuussa 2016 Britanniasta 28 kappaletta käytettyjä saksalaisvalmisteisia Grob G 115 -alkeiskoulutuskoneita käyttöikänsä päässä olevien Vinka-alkeiskoulutuskoneiden korvaajaksi. Hankinnan yhteydessä Ilmavoimat arvioi koneiden elinkaareksi Suomessa noin 20—30 vuotta.

Koneiden käyttöönotossa ja modifioinnissa ilmenneiden lukuisten vaikeuksien vuoksi Vinkojen käyttöikää jatkettiin, kunnes viimeinenkin koneista poistui käytöstä syyskuussa 2022. Tämän jälkeen alkeiskoulutuksen tilanne on ollut vaikea, koska käyttökelpoisten Grob-alkeiskoulutuskoneiden määrä on jatkuvasti ollut huomattavasti niiden kirjavahvuutta pienempi. Käyttöönotossa on edelleen ongelmia. Saksalaisen valmistajan kanssa ei ole myöskään Fleet-sopimusta koneiden ylläpidosta.

Hawk-harjoitushävittäjät ovat olleet Ilmavoimien käytöstä vuodesta 1980. Viimeisin Hawk-hankinta oli 18:n Mk 66 -mallin koneen osto Sveitsistä vuonna 2007. Vuonna 2020 Ilmavoimat tiedotti, että käytössä on 32 täysin modernisoitua Hawkia, joilla lennetään 2030-luvun loppupuolelle asti. Hawkeista 16 oli Sveitsistä ostettua Mk 66 -mallia, seitsemän Mk 51A -mallia ja yhdeksän alkuperäisiä Mk 51 -koneita.

Tällä hetkellä kaikki käytössä olevat Mk 66 -mallia vanhemmat Hawk-harjoitushävittäjät ovat edelleen lentokiellossa Keuruulla 15.5.2023 tapahtuneen Hawk-onnettomuuden vuoksi. Lisäksi vanhimpia Hawkeja puretaan varaosiksi jäljellä olevan kaluston ylläpitoa varten.

Nykyinen Suomen alkeiskoulutuskoneiden ja harjoitushävittäjien kunto ei vastaa Ilmavoimien lentokoulutuksen tarpeita, mikä aiheuttaa haasteita lentokoulutuksen läpiviennille suunnitellusti. Kaluston ikä ja kunto eivät myöskään tue julkisuudessa esitettyjä arvioita siitä, että hankituilla Grob-alkeiskoulutuskoneilla voitaisiin täyttää lentokoulutuksen tarpeet jopa 2040-luvulle ja vanhoilla Hawkeillakin aina 2030-luvun lopulle asti.

Samaan aikaan kun alkeiskoulutuskoneiden ja harjoitushävittäjien kunto-ongelmat kasautuvat, lisääntyvät myös huhut siitä, että niillä tehtävä lentokoulutus haluttaisiin ulkoistaa pois Suomesta.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 113/2023 vp

Suomalainen alkeislentokoulutus ja harjoitushävittäjäkoulutus sekä niihin liittyvä lentotekninen osaaminen ovat osa kansallista puolustuskykyämme. Nato-liittolaisilta voidaan kriisin tullen saada apua, mutta kansallisen puolustuksen elementtejä ei voida korvata liittolaisten avulla.

Omasta alkeislentokoulutuksesta ja harjoitushävittäjäkoulutuksesta luopuminen vahingoittaisi kansallista puolustuskykyämme, mikä vaikuttaisi myös Suomen painoarvoon ja uskottavuuteen Nato-liittolaisena.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Sitoutuuko hallitus siihen, että Suomen Ilmavoimien alkeislentokoulutus ja harjoitushävittäjäkoulutus järjestetään jatkossakin Suomessa kansallisella kalustolla ja osaamisella, vaikka yhteistyötä Nato-liittolaisten kanssa tehdäänkin ja

jos hallitus sitoutuu alkeis- ja harjoitushävittäjälentokoulutukseen Suomessa, mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä nykyisen tilanteen korjaamiseksi asianmukaiseen kuntoon?

Helsingissä 3.10.2023

Mikko Savola kesk
Riitta Mäkinen sd
Hanna Huttunen kesk